

Arkivsak-dok. 25/12661-10
Saksbehandler Maylinn Cecilie Dramstad

Saksgang	Møtedato	Sak nr.
Formannskapet 2023 - 2027	04.06.2026	
Hovedutvalg for plan, miljø og teknikk 2023 - 2027	27.05.2026	24/26

Utkast til reviderte kapitler - kommunedelplan klima og energi 2021-2030 - utlegging til offentlig ettersyn

Saksordførersak.

Saksordfører: Marianne Telle

Medsaksbehandlere: Maylinn Dramstad, Nathalie Bekkelund

Saksordførers innstilling:

Legges fram i møtet

Vedlegg:

Utkast revidert energikapittel - klima- og energiplanen 2021-2030

Utkast revidert klimatilpasningskapittel - klima og energiplanen 2021-2030

Sammendrag:

Kapittelet for energibruk og energiproduksjon og kapittelet for klimatilpasning i kommunedelplan klima og energi 2021-2030 er revidert.

Oppdateringene av energikapittelet gir en tydeligere beskrivelse av dagens energisituasjon, lokale produksjonsmuligheter, utfordringer knyttet til elektrifisering og kraftunderskudd, samt behovet for energieffektivisering i både kommunale og private bygg.

Klimatilpasningskapittelet er styrket med oppdatert kunnskap om lokale klimarisikoer og forventede klimaendringer, og behovet for robuste arealvalg og naturbaserte løsninger. Samlet sett gir revideringen et mer presist, lokalt tilpasset og helhetlig grunnlag for kommunens videre arbeid med både utslippsreduksjoner og klimatilpasning.

Utredning:

Bakgrunn

Oppstartsnotatet for rulleringen av kommunedelplan klima- og energi 2021-2030 ble behandlet i Hovedutvalg for plan, miljø og teknikk 20.08.2025. Det ble vedtatt å kun revidere kapittelet for energi og kapittelet for klimatilpasning, da det er innenfor disse fagområdene det har skjedd størst faglig utvikling de senere årene.

Utviklingstrekk

Siden vedtaket av klima- og energiplanen i 2021 har Sarpsborg kommune videreført arbeidet med å redusere energibruken og øke andelen fornybar energi i både kommunal drift og lokalsamfunnet. Kommunen har gjennomført og videreutviklet energieffektiviseringstiltak i egne bygg, styrket elektrifiseringen av tjenesteproduksjonen og arbeidet systematisk med å fase ut fossil energibruk. Sarpsborg kommune har per januar 2026 redusert forbruket av energi i egen bygningsmasse med rundt 26 % sammenlignet med 2019. Det vedtatte målet er en reduksjon på 30 %. Fra 2016 har Sarpsborg kommune hatt en økt fornybar energiproduksjon på rundt 40 GWh, hvilket tilsvarer ca. 4 %. Det vedtatte målet er på 20 % innen 2030.

Energiutredningen for Søndre Østfold (2024) viser samtidig at etterspørselen etter elektrisitet øker betydelig. For å dekke inn dette behovet, må Sarpsborg og regionen rundt fortsette arbeidet med energieffektivisering, tilrettelegge for mer lokal energiproduksjon og jobbe for bedre utnyttelse av eksisterende energiressurser og økt kapasitet i strømmettet.

Klimatilpasning har i samme periode fått en tydeligere plass i kommunens planverk og prioriteringer. Arbeidet har særlig vært rettet mot håndtering av overvann, naturbaserte løsninger og integrering av klimatilpasningshensyn i arealplanleggingen. Vedtaket av kommunens naturmangfoldplan har styrket sammenhengen mellom klimatilpasningsarbeidet og naturkrisen, og bidrar til at tiltak for økt robusthet mot klimaendringer også fremmer økologisk tilstand og naturverdier. Kommunen deltar aktivt i regionale samarbeid som Klimatilpasning Østfold.

Samlet sett viser utviklingen at Sarpsborg har tatt viktige steg i retning av målene i klima- og energiplanen, men at både energisystemet og klimaendringene stiller økende krav til videre innsats og langsiktig planlegging.

Revidering

Kommunedelplan klima- og energi 2021-2030 er en kommuneovergripende plan som tar for seg problemstillinger på tvers av kommuneorganisasjonen. Revideringen bygger på et bredt faglig grunnlag og har vært på intern høring hos relevante fagmiljøer i kommunen.

Revideringen av kapitlene har resultert i et oppdatert kunnskapsgrunnlag som kan brukes i kommunens videre arbeid med klima og energi. Kapitlene er nå knyttet opp mot vedtatte kommunale planer og strategier, regionale utredninger og nasjonale føringer, slik at innholdet har en klarere rød tråd og en mer helhetlig retning. Flere av delkapitlene har tidligere vært formulert på et nasjonalt nivå, og revideringen har derfor spisset innholdet mot mer lokale forhold og Sarpsborg-samfunnet.

Oppdateringene av energikapittelet gir en tydeligere beskrivelse av dagens energisituasjon, lokale produksjonsmuligheter, utfordringer knyttet til elektrifisering og kraftunderskudd, samt behovet for energieffektivisering i både kommunale og private bygg.

Klimatilpasningskapittelet er styrket med oppdatert kunnskap om lokale klimarisikoer og forventede klimaendringer, og behovet for robuste arealvalg og naturbaserte løsninger. Samlet sett gir revideringen et mer presist, lokalt tilpasset og helhetlig grunnlag for kommunens videre arbeid med både utslippsreduksjoner og klimatilpasning.

Referanseåret for målet om energireduksjon i kommunale bygg er endret fra 2016 til 2019, ettersom kvalitetssikrede data først foreligger fra og med 2019, og for å sikre samsvar med lokalt vedtatte strategier. Ellers er strategiene i kapitlet for energiproduksjon og energibruk uendret. I kapittelet for klimatilpasning er det foreslått omskrivninger av de tidligere vedtatte målene og strategiene slik at de er mer i tråd med og spisset mot det oppdaterte

kunnskapsgrunnlaget. Det er foreslått to omskrivninger av målsetningene med seks tilhørende strategier for å styrke klimatilpassingsarbeidet i kommunen.

Status

Arbeidet er i henhold til oppdatert fremdriftsplan.

Hva	Når
Arbeidet med rullering av delkapitler i kommunedelplan klima og energi	Igangsatt våren 2025
Oppstartsnotat ble lagt frem i Hovedutvalg for plan, miljø og teknikk	Behandlet 20. august 2025
Underveismelding ble lagt frem i Hovedutvalg for plan, miljø og teknikk	22. oktober 2025
Utkastet legges ut på offentlig ettersyn etter behandling i Hovedutvalg for plan, miljø og teknikk og Formannskapet	Begynnelsen av juni 2026
Planen ligger på offentlig ettersyn	Ut juli
Endelig vedtak	August/september 2026

Konsekvenser økonomi, miljø og folkehelse:

Økonomi:

Rulleringen er gjennomført med interne ressurser, og vil ikke kreve ekstra tildelte midler. Klima- og energiltak skal så langt som mulig innarbeides i eksisterende rammer, og nye økonomiske tiltak og investeringer vil vurderes i ordinære budsjettprosesser.

Miljø:

Et oppdatert kunnskapsgrunnlag med tydeligere sammenhenger til annet kommunalt planverk gir et bedre utgangspunkt for klimaarbeidet i kommunen. Ved å styrke koblinger til øvrige planer og strategier, får kommunedelplanen en bredere forankring i kommunens samlede styringssystem. Dette kan indirekte bidra til reduserte klimagassutslipp, mer effektiv energibruk og en mer miljøvennlig energiomlegging. Reduksjon i klimagassutslipp vil også kunne bidra til bedre luftkvalitet.

Folkehelse:

Planarbeidet kan indirekte gi positive innvirkninger på folkehelsen. Klimatiltak kan gi betydelige helsegevinster, blant annet gjennom bedre luftkvalitet, mindre forurensing, bedre utemiljø og økt trivsel. Kommunens klima- og energiarbeid bør derfor ses i sammenheng med folkehelsearbeidet. Oppdateringene i kapitlene om energi og klimatilpassing styrker kommunens arbeid for å forebygge helserisiko og fremme god folkehelse.

Kommunedirektørens anbefaling:

Utkast til reviderte kapitler for energi og klimatilpassing legges ut til offentlig ettersyn og høring.